

**OPIS ŠTUDIJNÉHO ODBORU
ETNOLÓGIA**

Platný od: 26. 11. 2013

(a) Názov študijného odboru: etnológia (anglický názov Ethnology)

(b) Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorých sa odbor študuje a štandardná dĺžka študijných programov pre tieto stupne vysokoškolského štúdia:

- V prvom stupni vysokoškolského štúdia (Bc.) so štandardnou dĺžkou v dennej forme štúdia 3 roky, v externej forme štúdia 4 roky.
- V druhom stupni vysokoškolského štúdia (Mgr.) so štandardnou dĺžkou v dennej forme štúdia 2 roky a v externej forme štúdia 3 roky.
Predpokladá sa, že absolvent ukončil štúdium prvého stupňa vysokoškolského vzdelávania v študijnom odbore etnológia. Pre uchádzačov o štúdium, ktorí ukončili prvostupňové štúdium v niektorom príbuznom študijnom odbore, možno navrhnúť konverzný študijný program so štandardnou dĺžkou štúdia až 3 roky v dennej forme štúdia.
- V treťom stupni vysokoškolského štúdia (PhD.), so štandardnou dĺžkou v dennej forme štúdia 4 roky a v externej forme štúdia 5 rokov.

(c) Obsah študijného odboru:

Absolventi štúdia študijného odboru Etnológia sú spôsobilí vykonávať prácu v nasledovných profesijných oblastiach: vo vedeckom výskume; v štátnej a verejnej správe, najmä v oblastiach miestnej a regionálnej kultúry; v sociálnej a kultúrnej sfére v prostredí etnických minorít; v poradenských činnostiach pre domáce a zahraničné inštitúcie; v masmédiách; v analytickej činnosti pre vysvetľovanie konkrétnych sociálnych a kultúrnych procesov; v záujmovej umeleckej oblasti; v múzejníctve a ochrane kultúrneho dedičstva; vo výchove a vzdelávaní; ako aj v iných oblastiach kultúrneho a spoločenského života, kde sú potrebné etnologické vedomosti.

Obsah pre prvý stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa (1. stupeň)

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa

Absolventi prvého stupňa štúdia študijného odboru etnológia dokážu na primeranej úrovni aplikovať získané vedomosti o tradičnej materiálnej, duchovnej, sociálnej a umeleckej kultúre, ako aj o súčasných trendoch vývinu každodennej kultúry. Dokážu analyzovať interetnické vzťahy, akulturačné procesy a problémy medzietnického spoluzitia a hľadať riešenia v lokálnych a regionálnych podmienkach. Ovládaním kvalitatívnych výskumných metód a techník etnologického a folkloristického výskumu hĺbkovými analýzami prispievajú ku kvalitnejším a kvalifikovanejším riešeniam problémov v sociálnej a kultúrnej sfére.

Teoretické vedomosti

Absolvent bakalárskeho štúdia študijného odboru etnológia:

- počas svojho štúdia získal základné faktografické údaje o vývine tradičnej (ľudovej) kultúry Slovenska a iných kultúr,

- ovláda pojmy a kategórie súčasnej etnológie, kultúrnej a sociálnej antropológie a ďalších príbuzných disciplín,
- ovláda metódy a techniky terénneho výskumu,
- získané vedomosti vie uplatňovať v praxi.

Praktické schopnosti a zručnosti

Absolvent bakalárskeho štúdia študijného odboru etnológia počas štúdia získal schopnosti a zručnosti:

- na primeranej odbornej úrovni prezentovať výsledky vedecko-výskumnej činnosti,
- prakticky riešiť rôzne kultúrne a sociálne problémy v lokálnych spoločenstvách alebo na regionálnej úrovni,
- vybrať a realizovať rôzne metódy a techniky terénneho výskumu,
- využívať primerané technické pomôcky a metodiku pri zhromažďovaní potrebných údajov a ich prezentáciu.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent bakalárskeho štúdia študijného odboru etnológia dokáže:

- prezentovať rôznym druhom poslucháčstva sociálne a kultúrne javy, ich determinanty, problémy a ich riešenia,
- pracovať efektívne ako člen tímu,
- udržiavať kontakt s aktuálnym vývojom vo svojej disciplíne a pokračovať vo vlastnom profesionálnom vzdelávaní.

Vymedzenie jadra znalostí (1. stupeň)

Nosné témy jadra znalostí študijného odboru

Základy etnológie a folkloristiky

- Metódy a techniky etnologického a folkloristického výskumu
- Materiálna kultúra a tradičné technológie
- Sociálna organizácia a socionormatívna kultúra
- Folkloristika
- Etnologické a antropologické teórie
- Aplikovaná etnológia a folkloristika

Ďalšie témy jadra znalostí študijného odboru

- vybrané témy z príbuzných vedných disciplín.

štátna skúška

- obhajoba záverečnej práce,
- overenie praktických znalostí a teoretických vedomostí z konkrétnej oblasti štúdia ľudovej kultúry,
- kolokviálna skúška z oblasti poznania v rámci obsahu študovaného programu v študijnom odbore etnológia.

Obsah pre druhý stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa (2. stupeň)

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa

Absolventi druhého stupňa vysokoškolského štúdia etnológie dokážu pripravovať a riešiť náročné výskumné projekty, dokážu navrhovať riešenia pre súčasné spoločenské a kultúrne problémy. Absolventi získavajú hlboké vedomosti v špeciálnych oblastiach etnológie a folkloristiky umožňujúce im riadiť alebo zúčastňovať sa na riešení komplexných projektov.

Teoretické vedomosti

Absolvent magisterského štúdia študijného odboru etnológia

- ovláda najnovšie teoretické a metodologické trendy vo vlastnej disciplíne ako aj v príbuzných vedných disciplínach (podľa špecializácie),
- nachádza a prezentuje vlastné riešenia výskumného problému,
- tvorivo aplikuje získané poznatky v praxi,
- vie kriticky analyzovať etnologické poznatky a údaje pri riešení praktických problémov.

Praktické schopnosti a zručnosti

Absolvent magisterského štúdia študijného odboru etnológia počas svojho štúdia získal schopnosť:

- vytvárať výskumné projekty,
- realizovať terénny výskum s uplatnením najnovších metód a techník,
- prezentovať na vysokej úrovni získané vedomosti,
- samostatne vedecky pracovať v rôznych pracovných tímoch,
- vykonávať riadiace funkcie.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent magisterského štúdia študijného odboru etnológia dokáže:

- udržiavať kontakt s aktuálnym vývojom vo vlastnej disciplíne,
- komunikovať s príslušníkmi rôznych sociálnych skupín,
- komunikovať s riadiacimi orgánmi verejnej správy, štátnej správy a tretím sektorom,
- uplatňovať v praxi etické princípy antropologickej a etnologickej vedy.

Vymedzenie jadra znalostí (2. stupeň)

Nosné témy jadra znalostí študijného odboru

- Projekt a realizácia terénneho výskumu
- Symbolická kultúra
- Aktuálne problémy etnológie a folkloristiky
- Kultúra európskych a mimoeurópskych etnín
- Aplikovaná etnológia/ antropológia

Ďalšie témy jadra znalostí študijného odboru

- vybrané témy z príbuzných vedných disciplín

štátna skúška

- obhajoba diplomovej práce
- overenie praktických znalostí a teoretických vedomostí z európskej/mimoeurópskej etnológie a folkloristiky,
- skúška/kolokvium z oblasti poznania v rámci obsahu študovaného programu v študijnom odbore etnológia.

Obsah pre tretí stupeň

Vymedzenie odborného profilu absolventa (3. stupeň)

Všeobecná charakteristika odborného profilu absolventa

Absolvent ovláda vedecké metódy etnologického výskumu s orientáciou na súčasné trendy v etnológii a socio-kultúrnej antropológii. Špecializuje sa na vybranú oblasť etnológie a sociálnej a kultúrnej antropológie.

Teoretické vedomosti

Absolvent doktorandského štúdia študijného odboru etnológia vedecky báda a prináša vlastné riešenia problémov v oblasti etnológie, sociálnej a kultúrnej antropológie.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti

Absolvent doktorandského štúdia študijného odboru etnológia si počas svojho štúdia osvojil zásady vedeckej práce, vedecké formulovanie problému, právne a etické stránky vedeckej práce, prezentáciu výsledkov.

Vymedzenie jadra znalostí (3. stupeň)

Nosné témy jadra znalostí študijného odboru

Nosné témy jadra znalostí doktorandského štúdia sú viazané na etnologickú a antropologickú vedu.

Jadro obsahuje len rámcové témy (vybrané state).

Študijná časť

Teoretický základ, metodologický aparát, špecializácia.

Študijná časť sa modifikuje podľa tematického zamerania doktorandskej práce.

Vedecká časť

- Výskum vedeckého problému z odboru etnológia a socio-kultúrna antropológia.
- Zásady vedeckej práce, vedecké formulovanie problému, etické a spoločenské stránky vedeckej práce, prezentácia výsledkov, prínos k rozvoju vednej disciplíny a prínos pre prax.

Dizertačná skúška a obhajoba dizertačnej práce musí spĺňať kritérium, aby študent preukázal schopnosť samostatne formulovať a riešiť teoretické otázky a zvládnuť ich aplikáciu v praxi.

(d) Zdôvodnenie potreby vzniku študijného odboru:

Etnológia je jednou z kľúčových spoločenskovedných disciplín. Patrí tak medzi historické vedy objasňujúce vývin tradičnej kultúry a spôsobu života v historických a kultúrnych súvislostiach, ako aj do okruhu sociálnych a antropologických vied. Skúma vývin kultúry jednotlivých etnických a sociálnych jednotiek prostredníctvom analýzy lokálnych, regionálnych, etnických a iných typov sociálnych skupín. Vo vzťahu k súčasnosti skúma kontinuitu a diskontinuitu, spoločné a diferenciačné znaky každodennej kultúry. Od príbuzných študijných odborov sa líši predmetom ako aj metódami výskumu.

(e) Príklady podobných študijných odborov v zahraničí:

- Institut f. Europäische Ethnologie Humboldt Universität, Berlin,
- Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UJ., Kraków
- Ústav etnologie, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha,
- Institute d'Ethnologie Facultes des Sciences Sociales, Université des Sciences Humaines, Strasbourg,
- Institut f. Ethnologie, Kultur und Sozialanthropologie, Universität Wien,
- Etnologija in kulturna antropologija, Univerzita Ljubljana
- Department of Ethnology, Faculty of History, Moscow State University, Moskva

Etnológia sa študuje samostatne na väčšine významnejších univerzít v Európe a ako podstatná súčasť širšie orientovaného antropologického štúdia na väčšine univerzít vo Veľkej Británii a v USA.

(f) Vymedzenie príbuzných študijných odborov:

- história
- sociológia
- sociálna antropológia
- religionistika
- kulturológia
- dejiny a teória umenia
- cudzie jazyky a kultúry